

ISPRAVAK

U „Socijalnoj ekologiji 2-3/2007 pod Recenzije i prikazi objavljen je prikaz publikacije „Energija u Hrvatskoj 2005. – Godišnji energetski pregled“. Na str. 264 pod Napomena s objašnjenjima (uz drugo poglavlje) pogrešno su tiskane u tekstu dvije veličine. Pod objašnjenjem za grčke brojčane jedinice „peta“ navodi se da to znači 10^{15} što je pogrešno. Naveo sam objašnjenje da je 10^{15} (navodim i riječim u ovoj prigodi – deset na petnaestu potenciju). Odnosno može se izraziti i kao milijun milijardi (jedinica). To je faktor koji se množi sa svakom iskazanom veličinom (iznosom) potrošnje energije u PJ (peta joule ili peta džul). Na istoj stranici je pod objašnjenjem za „kilo“ u zagradi navedeno da to znači 103. U izvornom tekstu prikazao sam to kao bazu deset na treću potenciju (numerički 10^3). Na str. 265 na isti su način pogrešno tiskano objašnjenja u zagradama za „mega“ kao 106 (umjesto kao sam naveo 10^6 – ili je moguće riječima to definirati riječima kao deset na šestu potenciju što čini milijun jedinica) i za „giga“ kao 109 (umjesto 10^9 – ili je moguće to definirati kao deset na devetu potenciju – milijarda jedinica). Sličan se problem u tiskanju i uređivanju teksta pojavljuje kod oznake za kubične metre kada se navodi kao m^3 umjesto preciznog m^3 (ali to je iako formalno pogrešno još donekle čitljivo). Međutim prethodne greške koje se najvjerojatnije javljaju prilikom tehničkog uređivanja tekstova u časopisu na način da dolazi do izjedačenju svih brojeva i slova na istu razinu i veličinu (fonta), dovode do krupnih zabuna u interpretaciji izvornih veličina. To znači, primjerice, da se ukupna potrošnja energije u RH u 2005. godini od 411,66 PJ mora tumačiti kao $411,66 \times 10^{15}$ joulea (džula) ili kao 411,66 milijuna milijardi džula. No, energetičari zbog racionalnosti to rješavaju kraće uz korištenje „peta“, kao i drugim grčki izraženim jedinicama koje koriste u publikaciji, i inače u svom radu. Napominjem da sam prilikom pisanja ovih objašnjenja koristio alate Worda na traci pod Oblikovanje pod Font i dalje pod Eksponent (što je i primjereno za navedene slučajeve).

Zlatko Hinšt